

Suomen malli

27.11.2020

Tausta

- Valmistelutyöryhmän esitys harrastamisen Suomen malliksi 18.3.2020:
Päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö.
- Rahoitus
  - lisätalousarvio 4: 10 miljoonaa pilotointiin
  - vuodesta 2021 eteenpäin: 14,5 miljoonaa vuosittain.

Valmistelutyöryhmä

Puheenjohtaja

Tuomo Puumala, valtiosihteeri

Varapuheenjohtajat

Paavo Arhinmäki, kansanedustaja

Timo Lehtinen, erityisavustaja

Jäsenet

Niina Ratilainen, Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi

Micaela Romantschuk, Förbundet Hem och Skola i Finland

Mari Sjöström, Suomen Kuntaliitto

Mikko Salonen, Suomen Olympiakomitea

Ulla Siimes, Suomen Vanhempainliitto

Tiina Ristikari, Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö

Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA

Sari Jokinen, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Mikko Salasuo, Nuorisotutkimusseura

Teemu Vartiamäki, Icehearts

Asiantuntijat

Riitta Kaivosoja, ylijohtaja

Eeva-Riitta Pirhonen, ylijohtaja

Esko Ranto, ylijohtaja

Sihteeristö

Henni Axelin, johtaja

Tiina Kivisaari, johtaja

Ilina Berden, neuvotteleva virkamies

Antti Blom, ohjelmajohtaja

Hanna Kivimäki, suunnittelija; tekninen sihteeri

Suomen malli – raha toimintaan!

Rahoitusta käytetään mm. ohjaajapalkkioihin, erityisen tuen tarpeessa olevien nuorten tukemiseen sekä toiminta-, materiaali- ja välinekuluihin.

Pieni osa (esim. 10-20 %) voidaan käyttää myös harrastuskoordinaattorin kuluihin. Koordinaattorin tehtävänä on organisoida harrastustoiminta mahdolliseksi kaikille.

Suomen mallin toteutus

Valtakunnallinen kattavuus edellyttää koordinaatiovastuuta kunta- ja aluetasolla, sekä paikallisten lähtökohtien huomioimista toteutuksessa.

Kunnalla ja esimerkiksi sivistystoimen tehtävistä vastaavalla johtajalla **on vastuu varmistaa sujuva yhteistyö koulujen ja harrastustoimintaa järjestävien tahojen kanssa.**

Toteutus kunnissa

Kunnat laativat osana rahoitushakua toteutussuunnitelman.

Suunnitelmaan sisällytetään toimenpiteet mm. lasten ja nuorten kuulemiseen, eettisten toimintatapojen varmistamiseen sekä perheiden ja yhteisöjen osallistamiseen.

Tiedon jakaminen

Kootaan yhteen tieto Suomen malliin liittyvistä jo olemassa olevista harrastamisen avustusmuodoista ja keskeisistä tavoitteista.

Esim. kerhoavustus, aamu- ja iltapäivätoiminta, lastenkulttuuri, paikallinen harrastetoiminta, seuratuki ja muut mahdolliset tukimuodot.

Toimintojen parempi koordinaatio

- *”Valtio rahoittaa vuosittain lasten ja nuorten harrastustoimintaa noin 250–300 miljoonalla eurolla. Summasta hyvin karkeasti arvioituna kaksi viidesosaa on ns. suoraan harrastustoimintaa edistävää, ja loput harrastustoiminnan edellytyksiä tukevaa rahoitusta.*
- *2/3 rahoituksesta muodostuu kuntien valtionosuuksista. Loppu 1/3 on erilaisia valtionavustuksia järjestöille ja muille alan toimijoille.*
- *Kunnat saavat rahoitusta lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistämiseen vuosittain noin 200”*

Opettajien kommentteja

- *"Mekin tehtiin tuo ja yksi oppilaani tuli sen jälkeen itkien kysymään, voiko hän vielä lisätä sinne voimistelun.. Ei ollut sitä huomannut ja sanoi että jos isi soittaisi minulle siitä vielä. **Yritin selittää että nämä olivat vain kyselyjä, eivätkä siis välttämättä toteudu.**"*
- *"Kyselyssä oli kyllä harrastuksia joita ihmettelin et edes kysytään, **ku toteutus ei kuitenkaan ole mahdollinen koululla mm.laskettelu, ratsastus... Jne.**"*
- *"Välillä meille on kerrottu tämä siinä muodossa, että **harrastukset halutaan koululle juuri tuohon aikaan, jolloin käytännössä voisi järjestää yhden kerhon, joka mahtuu saliin ja se sitten alkaa klo 14 keskiviikkoisin. Kerhon ohjaajalle ei saa edes kahta työtuntia putkeen, koska ei voi jakaa lapsia ikäryhmiin ja aloittaa toista saman lajin ryhmää myöhemmin, kaikilla kun on loppunut koulu kahdelta ja **lapset ei saa odotella koululla kerhon alkua**"***

Pilotointi

- 1) Harrastusviikko *marraskuussa* 2020
    - *Harrastusviikko ja virtuaalinen harrastusviikko 2.11. alkaen*
    - <https://minedu.fi/-/suomen-malli-kaynnistyy-harrastusviikolla-kouluissa>
  - 2) Pilottihaku kevätlukukaudeksi 2021
    - Jatkossa rahoitus aina lukuvuodeksi, alkaen syksyllä 2021.
- Pandemia-tilanne vaikeuttaa pilotoinnin käynnistämistä, toisaalta tarve lasten ja nuorten harrastustoiminnalle on entistä suurempi.

Pilottihaku

- Valtionavustushaku pilottien järjestämiseksi avataan *lokakuussa 2020* (voi myöhästyä). Samaan aikaan järjestetään myös lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveiden selvittämiseksi.
- Suomen mallille ohjausryhmä ministeriöön, valtionavustukset kunnille jaetaan aluehallintovirastosta.
- Pilottikunniksi valitaan 50-100 kuntaa, joissa pilotointi tapahtuu kevätlukukaudella 2021.
  - Jatkossa vuosittainen haku lukuvuodeksi kerrallaan.

Hakuohjeet OKM:n sivuilla

- Opetus- ja kulttuuriministeriö käyttää avustuksiin **enintään 9,5 miljoonaa** euroa.
- **Haku alkaa 3.11.2020 ja päättyy 2.12.2020 klo 16.15.**
- Avustus on tarkoitettu **kunnille**, jotka voivat hakea avustusta joko **yksin tai yhdessä** muiden kuntien kanssa. Hakemukset toimitetaan aluehallintovirastoille.
- Harrastukset tulee valita ja järjestää lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen tietojen pohjalta
- **Kuuleminen tulee suorittaa ennen koulukohtaisen harrastussuunnitelman laatimista**
- Voi hyödyntää OKM:n koululaistkyselyä tai kuntien omilla menetelmillä -> Oleellista kysyä koulukohtaisesti

FI: <https://minedu.fi/-/erityisavustus-kunnille-harrastamisen-suomen-mallin-toteuttamiseen-1>

Hakuohjeet OKM:n sivuilla

1. Hakukohtaiset myöntöperusteet

- Hakija (kunta) vastaa koordinoinnista kunta- tai aluetasolla sekä paikallisten lähtökohtien huomioimisesta toteutuksessa.
- Hakija myös varmistaa sujuvan yhteistyön eri toimijoiden kuten koulujen (ml. yksityiset opetuksen järjestäjät) ja harrastusten järjestäjien kanssa.
- Hakemuslomakkeeseen sisältyy toimintasuunnitelma-kohta, johon hakija sisällyttää seuraavat kohdat:
  1. Harrastuslukujärjestyksen tai vastaava
  2. Etsivä harrastustoiminta
  3. Harrastusmahdollisuuksista viestiminen lapsille, nuorille ja heidän huoltajille.
  4. Vakuutukset
- **Harrastuksen järjestäjinä voivat olla**
  - *urheiluseurat, kulttuuritoimijat, nuorisojärjestöt, kunnat ja muut harrastustoimintaa järjestävät yhteisöt, joilla on osaamista lasten ja nuorten kanssa toimimisesta.*
- Harrastaminen voi olla myös nuorten omaehtoista harrastamista valvotussa ympäristössä.

Sv: <https://minedu.fi/sv/-/erityisavustus-kunnille-harrastamisen-suomen-mallin-toteuttamiseen-1>

Seuratukihakemusten arviointi 2019: Seuratukihankkeiden tavoitteet

**Puolet seuratuksia saaneista seuroista
(n=199) ilmoitti tavoittelevansa
kouluyhteistyön kehittämistä.**

¹vrt. Metsälä 2018

LIKES-tutkimuskeskus 2019

Kuvio 12. Seuratukihankkeiden tavoitteiden erittely myönteisen tukipäätöksen saaneissa hakemuksissa.

Hakuohjeet OKM:n sivuilla

Harrastustoiminnan

- pääsääntöisesti **koulun tiloissa tai koulua lähellä olevissa tiloissa**
- koulupäivän yhteydessä huomioiden lasten ja nuorten jaksaminen ja aikataulut
- **tulee olla säännöllistä ja viikoittaista** (perustelluista syistä tästä voidaan poiketa)
- tulee käynnistyä tammikuussa ja päättyä touko-kesäkuussa 2021
- Suomen mallin harrastustoimintaan voi tapahtua myös niin, että harrastusten järjestäjät ohjaavat harrastustoimintaa aamu- ja iltapäivätoiminnan puitteissa

Hakemusten arviointikriteerit

1. Lasten ja nuorten kuulemisen laajuus ja laatu.
2. Kuulemisesta saadun tiedon hyödyntäminen harrastusten valinnassa ja toimintasuunnitelmissa
3. **Lasten ja nuorten määrä**, joille toiminta voidaan tarjota
4. **Toteutukseen mukaan saatujen paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten harrastustoimijoiden määrä** ja suunnitelmaan sisältyvien harrastusten monipuolisuus mukaan lukien harrastuksissa käytettävien kielten monipuolisuus
5. **Innovatiiviset harrastussisällöt**
6. Paikallisten erityispiirteiden huomioiminen (esimerkiksi koulukuljetusten yhteensovittaminen harrastusten kanssa, paikallisen osaamisen hyödyntäminen harrastuksissa)
7. **Viestintäsuunnitelman laajuus ja sisältö**

Hakuohjeet OKM:n sivuilla

Ehtoja - Avustusta voidaan käyttää (mm.)

- hankkeesta aiheutuviin tilakustannuksiin silloin, kun koulujen tilojen käyttö harrastamiseen ei ole mahdollista (koulun tilojen käytöstä ei voi aiheutua kustannuksia)
- välttämättömiin ja kohtuullisiin väline- ja materiaalikustannuksiin

Ehtoja - Avustusta voidaan käyttää (mm.)

- Avustus voi kattaa enintään 80 prosenttia avustettavan hankkeen kokonaiskustannuksista. Omarahoitusosuuteen ei voi esittää jotain toista valtionavustusta

KIITOS!

antti.blom@oph.fi

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYKKESEN

LIKES